

„die Durchleuchtung weder in positivem, noch in negativem Sinne „absolute Sicherheit gewährt, so ist dieselbe ein sehr werthvolles „Hilfsmittel für die Diagnostik der Kieferhöleneiterung“.

F. VAN LEYDEN.

INGEZONDEN.

Aan Dr. S. K. HULSHOFF.

Geachte Collega!

Uw voorschrift, om na *elke* mictie te wasschen, brengt de moeders in verlegenheid omtrent den nacht, waarin zij niet te bewegen zullen zijn, om ook maar ééns van de 10 malen dat de zuigeling dan watert, dezen wakker te maken, om te wasschen en te verdroogen. Volgens CAMERER'S *Stoffwechsel des Kindes*, 1894 en de zoeven gepubliceerde *Beiträge z. Stoffwechsel d. Kindes* van BENDIX urineeren de zuigelingen 24-maal in de 24 uren; de laatste telt voor den namiddag in 5½ uur 7 micties; reken daarbij een ontlasting in een drooge luier, en gij wascht 8-maal binnen 5½ uur. Hoe wascht men zoo dikwijls „voorzichtig“ opdat men „verweeking van de huid niet behoeft „te duchten“? Mijn reiniging bestaat in één zeepbad, een wassching na iedere ontlasting, en na iedere mictie „niet telkens“. Zodoende geschiedt een wassching minstens om de 6 uren; en de zorgvuldige afdrooging, waarop ik nadruk leg, verhoedt dat in dien tijd de minimale *drooge* restes van urine rotten. Bij een aldus verpleegd kind zult gij bij het losmaken van de luier geen geur zelfs van urine, laat staan van rotting, bespeuren, en ceteris paribus zeker niet meer intertrigo vinden dan bij de overdreven wasschingen. Mijn raadgeving is zelfs voor tal van zindelijke moeders niet meer noodig, en voldoet uitstekend. Geheel anders is de huidcultuur der armen, die hoogstens ééns per week een algemeene wassching geven, de luiers zoo zelden mogelijk verwisselen, en hierbij de faeces afvegen met de natte luier, zonder af te droogen (sic), meestal ook zonder wassching of met behulp van een stinkende spons. Hier rotten ongetwijfeld de *vochtige* restes gedurende de vele *dagen* tot *weken*, dat zij vooral in de huidplooiën blijven zitten.

Van de schadelijkheid der mondwasschingen is men niet „teruggekomen“. EPSTEIN handhaaft zijn oude opvatting, en ondervindt bij zijn ruime ervaring daarvan geen nadeel, wordt gesteund door FISCHL, en ten opzichte der stomatomyosis ook o. a. door ENGEL en ERÖSS. Op de PRAGER en TAUFFER'S klinieken zijn de prophylaktische wasschingen afgeschaft, nadat eerst ERÖSS bij de endemie van stomatomyosis in de kliniek zulke slechte uitwerking zag van dien maatregel (ruim 18 pCt. der gewasschenen kregen spruw, en slechts 3.7 pCt. der *niet* gewasschenen) 1), en nadat GRÓSZ, die op 1000 pasgeborenen experimenteerde besloot: „Ich glaubte die Entwicklung von Soor „verhindern zu können. Die Resultate überzeugten uns vom Entgegengesetzten 2)“. De literatuur toont ons verder, dat de schadelijkheid der melk-

---

1) *Arch. f. Gynaek.* 1891.

2) *Jahrb. f. Kinderh. u. phys. Erziel.*, Aug. 1895.

restes in den gezonden mond allermintst niet is aangetoond. Dat U geen nadeelen hebt gezien van de wasschingen ligt m. i.: 1°. aan uwe voorzichtigheid, 2°. aan de gunstige voorwaarden, waaronder uw zuigelingen verkeerden (afwezigheid van oïdium-sporen o. a.). Sedert 6 jaren raad ik de mondwasschingen bij zuigelingen af zonder nadeel; vroeger trachtte ik te vergeefs bij een zeer onrein gedeelte der Zeeuwsche plattelands bevolking de veelvuldig voorkomende stomatomycosis door prophylaktische wasschingen te voorkomen. Zal niet menigeen moeilijk voldoen aan beide eischen tegelijk: voorzichtig en zorgvuldig te handelen? Als nu van een maatregel het nut nooit goed is aangetoond, en ook maar eenige kans bestaat van gevaar (gaarne geef ik toe dat ook dit niet *voldoende* vaststaat; maar het is lang niet onwaarschijnlijk), dan mag men nog niet beweren, dat van het nalaten er van „eer schade dan nut te verwachten is”. Hoogachtend,

Haarlem,
1 Oct. 1896.

Uw dw.
DR. FIEDELDIJ.

◁◊◊◊▷

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — Slangengal tegen slangenbeet. Dr. ALEXANDER maakt in *The Medical Record* van 5 Sept. melding van een geval van ratel-slangbeet, eerst behandeld met uitzuiging, uitpersing en ammonia. Na eenige minuten werd gal van ratelslangen, vooraf tot dit doel verzameld, in de wond gegoten, die door een insnijding vergroot was. Na een half uur werd de aanwending van gal herhaald en de wond met een stuk galblaas bedekt. Inwendig werd een weinig carbonas-ammoniae gegeven. De gebetene bleef vrij van ieder plaatselijk of algemeen gevolg.

LONDEN. — Professor en studenten. *The Lancet* van 26 Sept. verhaalt van een theol. professor te Aberdeen, een zeer bekwaam man, die het niet verstond, de belangstelling zijner toehoorders gaande te maken. Zodoende waren er slechts zeer weinig studenten, die de verklaring aflegden, dat zij het onderwijs van den hoogleeraar geregeld gevolgd hadden. Het einde der geschiedenis was, dat de professor gepensionneerd werd. *The Lancet* ziet hierin een les, dat men bij het benoemen van hoogleeraren ook moet toezien of zij wel leeraren zijn, maar ook, dat het een zeer bedenkelijk stelsel is, den professor afhankelijk te maken van het zeer onrijpe oordeel der studenten, die eerst van hem mochten leeren oordeelen. En bij de medici is dit nog gevaarlijker, omdat in Engeland hun studie doorgaans vier jaar vroeger begint dan de theologische.

In ons land zal wel geen curatorium een hoogleeraar ontslaan als de rechters in den Studenten-almanak hem veroordeelen. PRUYS VAN DER HOEVEN klaagde reeds over de harde kritiek, die dien rechters in zijn dagen